

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vedoucí práce

Autor práce: Bc. Karolína Kopková

Studijní program: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy český jazyk — speciální pedagogika

Název práce: Srovnání recepce literárního a filmového díla na střední škole

Vedoucí práce: Mgr. Filip Komberec, Ph.D.

Oponentka práce: PhDr. Jiří Smrčka, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost, příp. zahraniční zdroje, vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice, např.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah BP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium	A	B	C	N	NP
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	A	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	A	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.	A	B	C	N	NP
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	A	B	C	N	NP

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

--	--	--	--	--	--

Kritérium	A	B	C	N	NP
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorce závěrečné práce:

K obhajobě předloženou diplomovou práci vnímán jako velmi cenný, poučený a podnětný příspěvek k problematice, jak smysluplně využívat filmová díla ve výuce literatury. Autorka v práci dokládá, že odbornou literaturu nejen vyhledala a pečlivě prostudovala, ale že se prostudované stalo inspirací pro vlastní uvažování o problematice: v práci je patrný vlastní přemýšlivý hlas, který mimo jiné činí práci čtivou a relevantní. Dochází také k žádoucímu propojení hlubšího teoretického vhledu do problematiky a schopnosti její širší reflexe na jedné straně se zakotvením v reálné každodenní vyučovací praxi na straně druhé.

Práce vyniká kvalitně zformulovanými teoretickými východisky, přičemž autorka vychází ze studia řady monografií a studií publikovaných jak v českém jazyce i v angličtině, které se zabývají teorií literárního a filmového vyprávění mimo jiné také z hlediska kognitivní vědy. Autorka dále shrnuje a reflektuje aktuální výzkumy čtenářství středoškoláků, analyzuje relevantní kurikulární dokumenty, přibližuje kontext střední školy, kde působí a kde realizovala praktickou část práce, a formuluje zásady pro práci s filmem ve výuce. Hodný ocenění je autorčin výzkum provedený formou dotazníkového šetření a mapující oblasti týkající se trávení volného času, knihy, filmu a školy. Dozvídáme se v něm zjištění, jež jsou podnětné nejen pro vlastní kontext práce, ale také pro další uvažování o podobě a smyslu literárního vzdělávání na střední škole: významná část žáků ze zkoumaného vzorku beletrii nečte, nemá k ní výrazný vztah, četba umělecké literatury je nijak zvlášť neobohacuje (např. i ve srovnání se sledováním filmů) a literární teorie jim nepomáhá prohloubit pochopení či porozumění literárnímu textu, přestože jsou přesvědčeni, že učivo týkající se literární teorie by mělo být součástí výuky. Samozřejmě je otázka, jaké jsou představy žáků zapojených do výzkumu o tom, co to je literární teorie a historie a jak rozumí tomu, že kniha nebo film „nějak změní můj pohled na svět“. Významným a optimistickým zjištěním jsou výsledky výzkumu mezi žáky 3. ročníků, z nichž je patrné, že autorčina pedagogická intervence významně kvalitativně ovlivnila vztah žáků ke čtení. Navržené lekce považujeme za funkční příklady pro využití filmu ve výuce literatury. Můžeme k nim však zformulovat dvě připomínky: 1) na podnětné evokační aktivity se v reflexi lekcí nijak nenavazuje (alespoň podle toho, jak jsou lekce popsány v textu práce), 2) pro podrobnější analýzu a alteraci výukových jednotek by bylo na místě vyhodnocení odpovídajících důkazů o naučení, případně vyhodnocení otevřených otázek, které by umožnily ověřit, do jaké míry a v jaké podobě bylo dosaženo výchovně-vzdělávacích cílů.

Práce se vyznačuje přehlednou a promyšlenou strukturou, která umožňuje čtenáři orientovat se v textu. Z formálního hlediska text obsahuje všechny podstatné náležitosti, obsahuje pouze jeden nejasný bibliografický odkaz na s. 18 dole.

D. Otázky k obhajobě

1. Která základní specifika a rozdíly mezi literárním (románovým) a filmovým vyprávěním by měli žáci střední školy pochopit (osvojit si, naučit se, uvědomit, identifikovat atp.)?

2. Je pro umělecký text (i ve srovnání s filmovou adaptací literárního díla) skutečně tím podstatným metaforický, obrazný jazyk, jak by mohlo vyplýnout z formulace na s. 12? Z výzkumů např. vyplývá, že publicistické texty využívají metafory ve větší míře než texty umělecké literatury (srov. např. Kuzmíková, 2021).
3. Na s. 13 je teorie mysli definována jako schopnost chápat, jak se lidé kolem mě cítí. Maria Nikolajeva ale ve studii publikované v antologii *Dítěti vsťíc* (Nikolajeva in Segi Lukavská ed., 2018, s. 137–155) tuto funkci přičítá spíše empatii a teorii mysli vymezuje jinak. Jak to tedy s teorií mysli je – i ve vztahu k literatuře a filmu?

Předložená práce splňuje veškeré požadavky kladené na tento typ prací a nevykazuje žádnou shodu v systému Theses.cz ani Turnitin s jiným dokumentem.

Práci velmi rád doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 21. 8. 2024

Podpis